

Problems Experienced by Foreign University Students Studying in Turkey Towards Spirituality and Religiosity: A Qualitative Study

Sevda Uzun^{1,a,*}, Çimen Aslan^{1,b}

¹Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gümüşhane, Türkiye

*Corresponding Author

ARTICLE INFO

Research Article

Received : 19.06.2023

Accepted : 03.07.2024

Keywords:

Foreign student
Spirituality
Religiosity
Qualitative study
Religious

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate the problems experienced by foreign university students studying in Turkey regarding spirituality and religiosity by using a qualitative phenomenological approach. Phenomenological research design, which is a qualitative research design, was used in this research. This qualitative research was conducted with 65 volunteer foreign students. The interviews were conducted individually and face-to-face. The data were made using Colaizzi's phenomenological analysis method. In the analysis of the data, five categories (thoughts about the contribution of spirituality, problems experienced due to being a foreign student, problems experienced related to spirituality, problems experienced related to religiosity and spirit) eleven sub-themes (spiritual, social, physical, communication/environment, family, people, environment, worship, social, physical and spiritual) were identified. It has been determined that most of the foreign students do not have problems in a religious sense, but they have problems related to spirituality. In addition, it has been found that students sometimes feel loneliness and exclusion due to living in a different country. It has been determined that foreign students receive social support from their families, perform social activities and religious practices in order to protect and improve their mental health.

Türk Akademik Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 7(1): 12-18, 2024

Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerinin Maneviyat ve Dindarlığa Yönelik Yaşadıkları Sorunlar: Nitel Bir Çalışma

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Geliş : 19.06.2023

Kabul : 03.07.2024

Anahtar Kelimeler:

Yabancı öğrenci
Maneviyat
Dindarlık
Nitel çalışma
Din

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmektir. Bu çalışmada nitel araştırma deseni olan fenomenolojik araştırma tasarımı kullanılmıştır. Bu nitel araştırma 65 gönüllü yabancı öğrenci ile yapılmıştır. Görüşmeler bireysel olarak ve yüzyüze gerçekleştirilmiştir. Veriler, Colaizzi’nin fenomenolojik analiz yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde beş kategori (maneviyatın katkısına yönelik düşünceler, yabancı uyruklu öğrenci olmaktan dolayı yaşanan sorunlar, maneviyatla ilgili yaşanan sorunlar, dindarlığa yönelik yaşanan sorunlar ve ruh) on bir alt tema (ruhsal, sosyal, fiziksel, iletişim/ortam, aile, kişiler, ortam, ibadet, sosyal, fiziksel ve ruhsal) saptanmıştır. Yabancı uyruklu öğrencilerin birçoğunun dini anlamda sorun yaşamadığı fakat maneviyatla ilgili sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin farklı bir ülkede yaşamaktan dolayı bazen yalnızlık hissettiği ve dışlanma yaşadığı saptanmıştır. Yabancı uyruklu öğrencilerin ruh sağlığını korumak ve geliştirmek için ailelerinden sosyal destek aldığı, sosyal aktiviteler ve dini uygulamalar yaptığı belirlenmiştir.

Giriş

Son yıllarda binlerce yabancı uyruklu öğrenci Türk üniversitelerinde öğrenim görmeye başlamış ve ülkemiz bu alanda oldukça önemli adımlar atmıştır. Küreselleşen dünyada ekonomik alandaki rekabetin eğitim alanına da yayıldığı görülmektedir. Türkiye'nin küçük illerindeki bir üniversitede bile yabancı uyruklu öğrenciler öğrenim görmektedir (Şahin ve Demirtaş, 2014).

İnsanlığın en eski deneyimlerinden biri olan göç olgusu, zaman içerisinde farklı boyutlar kazanarak yeni formlar altında varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Göç ile birlikte bireyler kültürlerini, dillerini de gittikleri ülkelere taşımakta bazen de sorunlar yaşamaktadır (Güllü, 2016). Yabancı bir kültürde yaşamının kültürel geçiş yapan bireyler için zorlayıcı bir deneyim olduğu düşünülmektedir. Bireyin farklı toplumda etkin bir şekilde var olabilmesi yeni kültüre uyum sağlamasıyla mümkün olabilmektedir (Batır & Okur, 2016). Bu süreçte kültürün önemli bir parçası olan din ve maneviyat da oldukça önemlidir. Özellikle ülkemize eğitim için gelen yabancı uyruklu öğrencilerin yeni toplumda var olabilmeleri ve eğitim hayatlarını tamamlayabilmeleri için yeni kültüre adapte olmaları gerekmektedir (Mori, 2000; Sağır, 2020).

Yabancı uyruklu öğrenciler, öğrenimleri sırasında, ülkemizde eğitim, dil, ekonomik, psikolojik, sosyal ve kültürel farklılıklardan kaynaklanan problemler yaşamaktadırlar. Bu sorunlar öğrencilerin öğrenimlerine yaşadıkları şehirlere adaptasyonlarını güçleştirmektedir. Bunun yanında öğrenciler sosyal ve sportif aktivitelere katılım, yurt ve barınma sorunları, aileden uzak olma, dışlanma ve yalnızlık gibi sorunlar da yaşamaktadır (Özçetin, 2013).

Din ve maneviyatın yaşam doyumuna etkisi genellikle pozitifdir. Araştırmalara bakıldığında (Yapıcı, 2007), dini inançların dindar insanların performanslarını ve diğer alanlardaki başarılarını güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Din ve maneviyat insanlara günlük hayatın zorluk ve sıkıntılarıyla baş etmek içinde yardım etmektedir. Din ile iş memnuniyeti arasında genellikle pozitif bir ilişki bulunmakta, dini inanç ve pratiklerin iş stresini azaltmakta olduğu bildirilmektedir. Din ve maneviyat, insanların hayata daha pozitif bir şekilde sarılmalarına yardım ederek yaptıkları işi daha anlamlı hale getirmektedir. Dinler aynı inancı paylaşanları bir araya getirerek bir grup oluşturmakta ve grup içi dayanışma için önemli bir sosyal destek üretmektedir. Grupla bütünleşme düzeyi arttıkça, bireyin gruptan aldığı sosyal destek de artmakta ve bu şekilde mensuplarına sosyal destek sağlayan dinler, dolaylı olarak ruh sağlığında koruyucu bir işlev görmektedir (Altun, 2015; Rio ve White, 2016).

Din ve maneviyat, depresyon, kaygı, korku, öfke, aşağılık duygusu, yabancılaşma vb. gibi ruh sağlığını tehdit eden duygular üzerinde hafifletici etkiye sahiptir. Psikoterapi sürecinde, hastanın Tanrı'yla kurduğu içsel temasın, terapist ile kurulan ilişki gibi olumlu bir fonksiyon icra ettiği belirtilmektedir (Yapıcı, 2007). Literatür taramasında yabancı uyruklu öğrencilerde maneviyat ve dindarlıkla ilgili yaşadıkları sorunları ele alan çok az çalışmaya rastlanılmıştır ve bu bağlamda bu çalışma Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite

öğrencilerinin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmesi ve açısından önemlidir. Bu çalışma Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırma Tipi

Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmek için nitel araştırma deseni olan fenomenolojik araştırma tasarımı kullanılmıştır. Bu tasarım, yeni bir olguyu (olay veya deneyim) katılımcıların bakış açısıyla tanımlamada, zengin veri sağlamada ve deneyimlerini detaylandırmada yüksek derecede özgürlük sunduğu için seçilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu yaklaşım, araştırılan olgunun özünü ortaya çıkarmak ve deneyimi 'tam olarak kendini sunduğu gibi, ona ne ekleme ne de çıkarma yapmadan' sunmakla ilgilidir (Morrow, Rodriguez ve King, 2015; Willing, 2013; Merriam, 2019).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, problemle ilgili belirlenen niteliklere sahip kişi, olay, nesne veya durumlardan örneklem oluşturulmasıdır (Altunay, Oral ve Yalçınkaya, 2014; Başkaya ve Demir, 2023). Araştırmanın örneklemini üniversitemizde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler oluşturmuştur. Örneklemeye dahil edilme kriterleri çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden yabancı uyruklu öğrenci olmak, Türkçe bilmek idi. Örneklemiden dışlanma kriterleri, yabancı uyruklu öğrenci olmamak, çalışmaya katılmayı kabul etmemek olarak belirlenmiştir.

Ayrıca çalışma, Niteliksel Araştırma Raporlama İçin Konsolide Kriterler (COREQ) yönergelerine uygun olarak raporlanmıştır (Tong, Sainsbury ve Craig, 2007; Başkaya ve Demir, 2023). (Çizelge 1).

Veri Toplama

Araştırma, 15 Ekim-15 Aralık 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin kuzeyinde bir ilde bulunan bir üniversitede gerçekleştirilmiştir. Kriterlere uyan öğrenciler görüşmeye davet edildi. Veri doygunluğu bir çalışmada oldukça önemlidir ve çalışmamızda da toplamda 65 katılımcıyla görüşülmüş ve veriler tekrarlayınca doygunluk göz önünde bulundurularak görüşmeler sonlandırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Yabancı uyruklu öğrencilerle yapılan görüşmelerde uygun bir ortamda ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmeler, nitel araştırma yöntemiyle hazırlanan ve araştırmacılar tarafından literatüre dayalı olarak oluşturulan ve üç uzmanın görüşleri doğrultusunda düzeltilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmadaki görüşmelerin 35 ile 45 dakika arasında sürmüştür.

Çizelge 1. Niteliksel Araştırmayı Raporlamak İçin Birleştirilmiş Kriterler (COREQ).

Table 1. Unified Criteria for Reporting Qualitative Research (COREQ).

No	Öge	Rehber sorular	Açıklamalar
Alan 1: Çalışma grubu ve özellikleri: Kişisel Özellikler			
1	Görüşmeci/kolaylaştırıcı	Görüşmeyi hangi yazar/yazarlar gerçekleştirdi?	Görüşmeyi ikinci yazar yürütmüştür.
2	Kimlik bilgileri	Araştırmacının kimlik bilgileri nelerdi?	Birinci yazar: Doktora İkinci yazar: Lisans
3	Meslek	Çalışma sırasında meslekleri neydi?	Birinci yazar: Dr. Öğretim Üyesi, Psikiyatri Hemşireliği
4	Cinsiyet	Araştırmacı kadın mı erkek miydi?	İkinci yazar: Lisans hemşirelik öğrencisi, İki araştırmacı: Kadın
5	Deneyim ve eğitim	Araştırmacı hangi deneyime veya eğitime sahipti?	Birinci yazar nitel kurslar almış, nitel araştırmalar konusunda deneyime sahip ve uluslararası dergilerde nitel çalışmalar yayınlamıştır.
Alan 1: Çalışma grubu ve özellikleri: Katılımcılarla ilişki			
6	İlişki durumu	Eğitim başlamadan önce bir ilişki kuruldu mu?	Çalışmaya başlamadan önce bir ilişki kurulmamıştır.
7	Görüşmecinin katılımcı bilgisi	Katılımcılar araştırmacı hakkında ne biliyorlardı?	Öğrenciler araştırmacının öğrenci olduğunu biliyorlardı
8	Görüşmeci özellikleri	Görüşmeci hakkında hangi özellikler bildirildi?	Her görüşmenin başında öğrencilere çalışmanın amacı ve hedefleri hakkında bilgi verildi.
Alan 2: Çalışma tasarımı: Teorik çerçeve			
9	Metodolojik yönelim ve Teori	Çalışmayı desteklemek için hangi metodolojik yönelim belirtildi?	Bu fenomenolojik bir çalışmaydı.
Alan 2: Çalışma tasarımı: Katılımcı seçimi			
10	Örnekleme	Katılımcılar nasıl seçildi?	Amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır.
11	Yaklaşım yöntemi	Katılımcılara nasıl yaklaşıldı?	Araştırmaya başlamadan önce öğrenciler ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerin zamanlaması çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden öğrenciler tarafından belirlendi.
12	Örnek boyut	Çalışmada kaç katılımcı vardı?	Çalışmaya toplam 65 yabancı uyruklu öğrenci dahil edildi.
13	Katılmama	Kaç kişi katılmayı reddetti veya bıraktı? Sebepler?	Araştırmaya katılmayı reddeden öğrenci yoktu.
Alan 2: Çalışma tasarımı: Verilerin toplanması			
14	Veri toplama	Veriler nerede toplandı?	Araştırmanın veri toplama bölümünde ayrıntılı bilgi verilmektedir.
15	Katılımcı olmayanların varlığı	Katılımcılar ve araştırmacılar dışında başka kimse var mıydı?	Araştırmacılar dışında araştırmanın yapıldığı okulda bir öğrenci gözlemci olmuştur.
16	Örneklemin açıklaması	Örneklemin özellikleri nelerdir?	Çalışmaya katılmayı kabul eden yabancı uyruklu öğrenciler çalışmaya alındı.
Alan 2: Çalışma tasarımı: Veri toplama			
17	Görüşme rehberi	Sorular, istemler ve kılavuzlar yazarlar tarafından hazırlandı mı? Pilot olarak test edildi mi?	Yöntemler bölümünde detaylı bilgi verildi.
18	Tekrarlı görüşme	Tekrar görüşmeleri yapıldı mı? Evet ise, kaç tane?	Hayır
19	Ses kayıt	Araştırmada veri toplamak için ses kaydı mı yoksa görsel kayıt mı kullanıldı?	Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır
20	Notlar	Mülakat sırasında ve/veya sonrasında saha notları alındı mı?	Tüm öğrencilerin yanıtları ve araştırmacı gözlemleri kaydedildi.
21	Süre	Mülakatların süresi ne kadardı?	Her bir görüşme 35 ile 45 dakika arasında sürmüştür.
22	Veri doygunluğu	Veri doygunluğu tartışıldı mı?	Veri doygunluğu tartışıldı.
23	Verilerin katılımcılara iadesi	Transkriptler yorum ve/veya düzeltme için katılımcılara iade edildi mi?	Hayır
Alan 3: Analiz ve bulgular			
24	Veri kodlayıcı sayısı	Verileri kaç veri kodlayıcı kodladı?	İki araştırmacı kodları tanımladı.
25	Kodların tanımlanması	Görüşmeciler kodları tanımladı mı?	Temalar ve alt temalar olarak belirlendi.
26	Temaların türetilmesi	Temalar önceden belirlenmiş miydi yoksa verilerden mi türetilmişti?	Temalar verilerden türetilmiştir.
27	Yazılım	Varsa, verileri yönetmek için hangi yazılım kullanıldı?	Veriler manuel olarak analiz edildi.
28	Katılımcı kontrolü	Katılımcılar bulgular hakkında geri bildirimde bulundu mu?	Hayır
Alan 3: Raporlama			
29	Sunulan alıntılar	Temaları göstermek için katılımcı alıntıları sunuldu mu? Her alıntı tanımlandı mı?	Evet. Temaları/bulguları göstermek için katılımcı alıntıları sunulmuştur. örneğin, katılımcı numarası.
30	Tutarlılık	Sunulan veriler ile bulgular arasında tutarlılık var mıydı?	Evet
31	Ana temaların netliği	Ana temalar bulgulara açıkça sunuldu mu?	Evet
32	Küçük temaların netliği	Farklı vakaların bir açıklaması veya küçük konuların tartışılması var mı?	Evet

Veri Toplama Araçları

Görüşmelerde öğrencilerin maneviyat ve dindarlıkla ilgili sorunlara ilişkin altı ana soru ve alt soru kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular;

- Size göre maneviyat ne demektir?
- Ruh sağlığını korumak ve geliştirmek için neler yaparsınız?
- Maneviyatın hayatınıza etkisi nedir?
- Ülkenizden uzakta olduğunuz için yaşadığınız sorunlar nelerdir? Bu sorunlarla baş etmek için neler yapıyorsunuz?
- Size göre dindarlığın anlam ve önemi nedir? Dini uygulamaları yaparken sorunlar yaşıyor musunuz? Hangi çözüm önerileri geliştirilmesini istersiniz?
- Dinin ruh sağlığınıza katkıları nelerdir?

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde fenomenolojik çalışmalar için Colaizzi (1978) tarafından geliştirilen 7 aşamalı analiz yöntemi kullanılmıştır (Morrow, Rodriguez ve King, 2015). Bu bağlamda, görüşme metinleri ilk olarak üç araştırmacı tarafından bağımsız olarak ve tekrar tekrar okunmuştur. Böylece verilerde neyin açıklandığı anlaşılma çalışılmıştır. Görüşme metinlerinde yer alan önemli ifadeler seçilmiş, yeniden düzenlenmiş ve genel hatlarıyla ifade edilmiştir. Daha sonra ifadelerdeki anlatılmaya çalışılan veriler belirlenmiş ve analiz edilmiştir. Araştırmacılar, bir fikir birliğine varıncaya kadar tartışarak anlamları formüle etmişler ve onaylamışlardır.

Daha sonra araştırmacılar temaları ana ve alt temalar halinde belirleyip ve düzenlemişlerdir. Araştırmanın temaları ve alt temaları net ifade anlatımıyla geliştirilmiştir. Araştırmanın bulguları katılımcılara sunularak temaların ve içeriğin doğruluğu güçlendirildi. Ayrıca, katılımcıların ifadelerine yer verilerek, okuyucunun verilerin yorumunu ve analizini doğrulayabilmesi sağlanmıştır (Yıldırım, Aydoğan ve Bulut, 2021; Ulutaşdemir, Ay, Göçmen, Uzun ve Kulakaç, 2022).

Araştırmanın Etik Yönü

Bu araştırma, X Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu (E-95674917-108.99-149375) tarafından onaylanmıştır. Görüşmeye başlamadan önce katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Kayıtlar ve transkriptler parola korumalı bir cihazda saklanmıştır. Çalışma Helsinki Deklarasyonu ve Ulusal Araştırma Komitesi etik standartlarına uygun olarak yürütülmüştür.

Bulgular

Katılımcıların otuz beşi kadın olup yirmi altısı uluslararası ilişkiler bölümünde öğrenim görmektedir. Otuz ikisi Azerbaycan, on ikisi Afrika'daki farklı ülkelerden gelip ülkemizde öğrenim görmektedir. Yabancı uyruklu öğrencilerin yaş ortalamaları 17.87 ± 2.14 (en düşük yaş 17, en fazla yaş 22) olarak hesaplanmıştır.

Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda kategoriler, temalar ve alt temalar belirlenmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Yabancı uyruklu öğrencilerin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunlar

Table 2. Problems experienced by foreign students regarding spirituality and religiosity

Kategoriler	Temalar	Alt temalar
1. Maneviyatın katkısına yönelik düşünceler	A. Ruhsal	A1. Ruhsal yönden sağlıklı hissetme A2. Hayata pozitif bakabilmek A3. Kendini yalnız hissetmemek
	B. Sosyal	B1. Daha kaliteli zaman geçirme B2. Sosyal etkinlik yapma
	C. Fiziksel	C1. Bedensel yönden sağlıklı hissetme C2. Fiziksel aktivite için kendini güçlü görme
2. Yabancı uyruklu öğrenci olmaktan dolayı yaşanan sorunlar	A. İletişim/ortam	A1. Dil sorunları A2. Sosyal aktivite için çok az yer olması A3. Yurtta yaşanan sorunlar A4. İletişim konusunda yaşan sorunlar A5. Kültürel sorunlar A6. Uyum sorunları
	B. Aile	B1. Aileye duyulan özlem B2. Ekonomik problemler
3. Maneviyatla ilgili yaşanan sorunlar	A. Kişiler	A1. İletişim problemleri nedeniyle yalnız hissetme, A2. Bireylerin renkten dolayı farklı algılanması
	B. Ortam	B1. Sosyal yönden yetersiz bir şehirde yaşamak B2. Ailenin uzak olmasından dolayı sosyal desteğin yetersiz hissetme
4. Dindarlığa yönelik yaşanan sorunlar	A. İbadet	A1. İbadethane ile ilgili sorunlar
5. Ruh sağlığını korumak ve geliştirmek için yapılanlar	A. Sosyal	A1. Sosyal aktivite yapılması A2. Aile ile sık sık telefonda görüşülmesi
	B. Fiziksel	B1. Dini uygulamaları yerine getirme (namaz, oruç) B2. Spor yapma
	C. Ruhsal	C1. Kendine zaman ayırma C2. Maneviyatı destekleme

Kategori 1.

Maneviyatın katkısına yönelik düşünceler

Tema 1. Ruhsal

Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğrenciler maneviyatın onlar için çok önemli olduğunu maneviyat sayesinde kendilerini ruhen iyi hissettiklerini, kendilerini yalnız hissetmediklerini ifade etmiştir.

“Maneviyat benim için çok önemli burada yalnızım ailem çok uzakta fakat burada sorunlarımla baş etmek için mücadele ediyorum.” (K32)

Tema 2. Sosyal

Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğrenciler maneviyatın sosyal olarak katkı sağladığını belirtmiştir.

“Manevi yönden kendimi iyi hissettiğim için bol bol sosyal aktivite yapıyorum geziyorum arkadaşlarımla. (K1)

Tema 3. Fiziksel

Kategori 2.

Yabancı uyruklu öğrenci olmaktan dolayı yaşanan sorunlar

Tema 1. İletişim/ortam

Yabancı uyruklu öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin yabancı uyruklu olmaktan dolayı dil sorunları, uyum sorunları, kültürel sorunlar gibi durumlar yaşadıkları belirlenmiştir.

“Dilden dolayı sorunlar elbette yaşıyorum bir de yaşadığım apartmandaki bireylerin kültürel farklılıkları gibi durumlar var.” (K12).

Tema 2. Aile

Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin ailesine çok fazla özlem duyduğu belirlenmiştir.

“Ailemi çok özleyorum sık sık telefonla konuşuyorum (K39).

Kategori 3.

Maneviyatla ilgili yaşanan sorunlar

Tema 1. Kişiler

Yabancı uyruklu öğrenciler dil ve iletişim problemleri nedeniyle sorunlar yaşadıklarını bu durumun kendilerini yalnız hissetmesine yol açtığını belirtmiştir. Ayrıca özellikle Afrika kökenli siyahi öğrenciler renklerinden dolayı bazen insanların onlara tuhaf gözlerle baktıklarını ifade etmiştir.

“Dil sorunu nedeniyle iletişim problemleri yaşıyorum Türkçemi geliştirmeye çalışıyorum.”(K26).

“Rengimizden dolayı bazen insanlar dönüp tekrardan bakıyor bize bu durum bizi rahatsız ediyor. (K23).

Tema 2. Ortam

Öğrenciler bulundukları ilin küçük olmasından dolayı sosyal aktive konusunda sorunlar yaşadıklarını ifade etmiştir.

“Burası çok küçük bir yer ve gezecek pek yer yok bu durum da beni olumsuz etkileyebiliyor (K40)”

Kategori 4.

Dindarlığa yönelik yaşanan sorunlar

Tema 1. İbadet

Bazı öğrenciler ibadethane konusunda sorun yaşadığını bazen gitmek için çekindiğini belirtmiştir.

“Bazen rengimden dolayı dışlarlar diye camiye gitmek için çekiniyorum. (K28)

Kategori 5.

Ruh sağlığını korumak ve geliştirmek için yapılanlar

Tema 1. Sosyal

Yabancı uyruklu öğrenciler ruh sağlığını korumak ve geliştirmek için sık sık aileleri ile telefonda görüştikleri ve sosyal aktivite yaptıklarını belirtmiştir.

“Gezmeye çalışıyorum farklı bir yerlere gitmeye çalışıyorum.” (K12)

Tema 2. Ruhsal

Yabancı uyruklu öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin kendine zaman ayırdığı, maneviyatı destekleyici davranışlarda bulunduğu saptanmıştır.

“Kendime zaman ayırıyorum ruhsal öz bakımı yapmaya çalışıyorum.”(K28)

Tema 3. Fiziksel

Yabancı uyruklu öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin dini uygulamalar ve spor aktiviteleri yaparak ruh sağlığını korumaya ve geliştirmeye çalıştıkları belirlenmiştir.

“Spor yapıyorum, bol bol yürüyüş yapıyorum. Namaz kılıyorum kendimi daha iyi hissediyorum... (K56).

Tartışma

Bu çalışmanın amacı; Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmektir. Öğrencilerin öğrenme dindarlık ve maneviyatla ilgili sorunları beş kategoride ele alınmıştır.

Maneviyatın Katkısına Yönelik Düşünceler

Maneviyat bireyin, kendisi ve diğer insanlarla ilişkilerini, evrendeki yerini, yaşamın anlamını anlama ve kabul etme çabası olarak tanımlanmaktadır. Maneviyat aynı zamanda yaşam boyu süren tecrübelerin ve edinilen bilgilerin bir sonucudur. İnsanlar, yaşamın amacına ilişkin buldukları yanıtlarla bir anlamda kendi maneviyatlarını oluştururlar, bu nedenle maneviyat, birey için anlamlı öğeleri içermektedir. Maneviyat insanlara gelecekleriyle ilgili ümit vermektedir (Boztilki ve Ardıç, 2017; Büşra ve Totan, 2021). Çalışmada da öğrenciler maneviyatın kendilerine yaşama sevinci kattığını, kendilerini yalnız hissetmediklerini belirttiği görülmektedir.

Yabancı Uyruklu Öğrenci Olmaktan Dolayı Yaşanan Sorunlar

Şahin ve Demirtaş (2014) yaptıkları çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin en önemli sorunlarının ekonomik, ulaşım ve dille ilgili sorunlar olduğunu saptamıştır. Yabancı öğrencilerin üniversitede karşılaştıkları problemlerin başında gelen “harç, yemek kartı, ulaşım” gibi problemlerin temelinde de ekonomik sorunların yer aldığını belirtmişlerdir (Şahin ve Demirtaş, 2014). Çalışmada da öğrencilerin benzer sorunlar yaşadığı görülmektedir.

Maneviyatla İlgili Yaşanan Sorunlar

Din ve maneviyatın, sadece bireyin psikolojik iyi oluşluluk noktasında değil aynı zamanda temel bir kaygı olan varoluş kaygısı, hayatta yaşanan olaylara anlam verme gibi pek çok konuda da önemli olduğu belirtilmektedir (Sağır, 2020). Kıröğlu ve arkadaşları, yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-kültürel ve ekonomik

olmak üzere iki ana sorun yaşadığını belirlemiştir. Kiroğlu ve arkadaşları yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-kültürel olarak gelenek görenekler, insan ilişkileri (dışlanma ve önyargı), giyim, yemek ve barınmayı konularında sorunlar yaşadıklarını tespit etmiştir (Kiroğlu, 2010). Çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları sorunların literatürle uyumlu olduğu görülmektedir.

Dindarlığa Yönelik Yaşanan Sorunlar

Dinin bireye katkılarını inceleyen pek çok araştırma, dinin ruh sağlığı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu ortaya koymuştur (Sağır, 2020). Karaca, dinin, insanın kendini içinde bulduğu yaşamsal olaylara adaptasyonunun sağlanmasında kişiye önemli fırsat ve imkânlar sunan önemli bir alan olduğunu belirtmiştir (Karaca, 2016). Çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun Müslüman olmasından dolayı sorun yaşamadığı farklı dine mensup bazı öğrencilerin sorun yaşadığı saptanmıştır.

Ruh Sağlığını Korumak ve Geliştirmek İçin Yapılanlar

Zorunlu göç ya da farklı durumlar nedeniyle farklı coğrafyalarda yaşamak zorunda kalan bireylerin, sosyal ve psikolojik birçok değişimle karşı karşıya kaldığı ve bu değişim sürecinde sosyolojik ve psikolojik birçok sorun yaşadığı saptanmıştır. Özellikle eğitim amacıyla farklı ülkelere giden öğrenciler de ruhsal ve sosyal yönden birçok sorun yaşamaktadır (Kaya ve ark., 2019). Yılmazel, (2013), bireylerin sosyal destek sisteminin sosyal ve psikolojik problemlerin çözümü, zor koşullar ile baş edebilme, ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesi konusunda önemli bir kaynak olduğunu belirtmiştir. Sosyal desteğin yetersiz olması ise hem negatif yaşam olaylarına hem de depresyona yol açabilmektedir. Farklı ülkelerde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler için de sosyal destek, psikolojik iyi oluşluluk kavramları oldukça önemlidir (Kaya ve ark., 2019). Çalışmada da yabancı uyruklu öğrencilerin sık sık aileleri telefonda görüşerek ruh sağlıklarını koruma ve geliştirmek için çaba gösterdikleri görülmektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, bu çalışma Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunlara yönelik ön kanıtlar sunmaktadır. Yabancı uyruklu öğrencilerin birçoğunun dini anlamda sorun yaşamadığı fakat maneviyatla ilgili sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin farklı bir ülkede yaşamaktan dolayı bazen yalnızlık hissettiği ve dışlanma yaşadığı saptanmıştır. Yabancı uyruklu öğrencilerin ruh sağlığını korumak ve geliştirmek için ailelerinden sosyal destek aldığı, sosyal aktiviteler ve dini uygulamalar yaptığı belirlenmiştir. Sonuçlar doğrultusunda yabancı öğrencilere manevi ve kültürlerarası danışmanlık hizmetleri verilmesi, yabancı öğrencilerin Türk toplumuna uyum sağlamak için kendilerine güvenmeleri hususunda cesaretlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca üniversitelerdeki karar vericiler ve yöneticilerin, yabancı öğrencilere genişletilmiş ve iyileştirilmiş danışma ve diğer öğrenci personel hizmetleri sağlayarak, onlara olan taahhütlerini yeniden değerlendirmeleri önerilmektedir.

Bilgi

Sınırlamalar

Araştırmanın sınırlılıklarından biri, tüm katılımcıların Türkiye’nin kuzeyindeki bir şehirdeki üniversitedeki yabancı uyruklu öğrencilerin seçilmiş olmasıdır. Sonuçlar, katılımcılara ve araştırmanın yürütüldüğü ortama bağlıdır. Küçük katılımcı grubu, hemşirelik öğrenci popülasyonunu temsil etmemektedir.

Yazar Katkıları

Fikir ve tasarım: S.U Veri toplama: Ç.A: Veri analizi ve yorumlama: S.U;ÇA Makale yazımı: S.U;Ç.A Eleştirel inceleme: S.U., Ç.A

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması beyan etmemişlerdir.

Finansman

Yazarlar çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Kaynaklar

- Altun, V. K. (2015). Din Eğitimi Alanındaki Bilimsel Çalışmaların Seyri Hakkında Bir Değerlendirme. *Artuklu Akademi*, 2(2), 1-27.
- Altunay, E., Oral, G., & Yalçınkaya, M. (2014). A qualitative research about mobbing implications in educational institutions. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 62-80.
- Batır, R., & Okur, A. (2016). The effect of cultural distance on sociocultural adaptation and academic performance of international students. *Kültürel mesafenin uluslararası öğrencilerin sosyokültürel adaptasyonlarına ve akademik başarılarına etkisi. Journal of Human Sciences*, 13(3), 3951-3960.
- Başkaya, E., & Demir, S. (2023). The problems and information needs of patients with bipolar disorder during the treatment process: A qualitative study in Turkey. *Archives of Psychiatric Nursing*, 42, 45-54.
- Boztılki, M., Ardıç, E. (2017). Maneviyat ve sağlık. *Journal of Academic Research in Nursing*, 3(1), 39-45.
- Büşra, T., & Totan, T. (2021). Aile yaşamında maneviyat: aile psikolojik danışmasında maneviyatın değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 1-20.
- Demir, S., Ercan, F., (2018). The first clinical practice experiences of psychiatric nursing students: a phenomenological study. *Nurse Educ. Today* 61, 146–152. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.11.019>.
- Güllü, İ. (2016). Yeni Bir Göç Türü Olarak Öğrenci Göçü, Kimlik ve Dindarlık İlişkisi Üzerine Sosyolojik Bir Analiz. *Journal Of International Social Research*, 9(42).
- Karaca, A. (2021). Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerine Yönelik Tutum Ölçeği’nin Geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 465-486.
- Kaya, Z., Çenesiz, G. Z., & Aynas, S. (2019). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Destek Algıları İle Psikolojik İyi Oluş Ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği. *Electronic Journal Of Social Sciences*, 18(70).
- Kiroğlu, K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010). “Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları”, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6, (2), 26-39

- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (Eds.). (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. John Wiley & Sons.
- Mori, S. C. (2000). Addressing the mental health concerns of international students. *Journal of counseling & development*, 78(2), 137-144.
- Morrow, R., Rodriguez, A., & King, N. (2015). Colaizzi's descriptive phenomenological method. *The Psychologist*, 28(8), 643-644.
- Özçetin, S. (2013). Yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarını etkileyen etmenler. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Rio, C. D. M., & White, L. J. (2016). Separating spirituality from religiosity: A hylomorphic perspective. *Tasavvuf İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi*, 37, 73-113.
- Sağır, Z. (2020). Kültürleşme, Dini Başa Çıkma Ve Yaşam Memnuniyeti: Türkiye'de Yaşayan Yabancı Öğrenciler Üzerine Nicel Bir Araştırma. *Kilitbahir*, (17), 5-37.
- Şahin, M., & Demirtaş, H. (2014). Üniversitelerde yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarı düzeyleri, yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(204), 88-113.
- Tong, A., Sainsbury, P., & Craig, J. (2007). Consolidated criteria for reporting qualitative research (COREQ): A 32-item check list for interview and focus groups. *International Journal for Quality in HealthCare*, 19(6), 349-357. <https://doi.org/10.1093/intqhc/mzm042>.
- Ulutaşdemir, N., Ay, H., Göçmen, A., Uzun, S., & Kulakaç, N. (2022). Needs of caregivers of patients with palliative neurological problems: a qualitative study. *Current Psychology*, 1-7.
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology*, 3rd ed. Open University Press.
- Yapıcı, A. (2007). Ruh Sağlığı ve Din: Psiko-Sosyal Uyum Ve Dindarlık. Karahan Yayınları, Adana. Pp:35-45.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Qualitative research methods in social sciences*, 10th ed. Seçkin Publishing.
- Yıldırım, N., Aydoğan, A., & Bulut, M. (2021). A qualitative study on the experiences of the first nurses assigned to COVID-19 units in Turkey. *Journal of Nursing Management*, 29(6), 1366-1374.